



Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

INFORMACJA O WYNIKACH KONTROLI SPRZĘTU ELEKTRYCZNEGO – OPRAW OŚWIETLENIOWYCH



Warszawa, wrzesień 2019

INFORMACJA O WYNIKACH KONTROLI SPRZĘTU ELEKTRYCZNEGO – OPRAW OŚWIETLENIOWYCH



Termin: II kwartał 2019 roku

Kontrolujący w ramach planu: 10 wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej (Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Gorzów Wlkp., Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Poznań i Szczecin).

Cel kontroli: ocena, czy wprowadzone do obrotu oprawy oświetleniowe spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 2 czerwca 2016 r w sprawie wymagań dla sprzętu elektrycznego¹ i wyeliminowanie z obrotu tych niespełniających wymagań, a także sprawdzenie, czy wypełniane są przez podmioty gospodarcze obowiązki określone w ustawie z dnia 13 kwietnia 2016 r o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku², w tym w zakresie niezgodności formalnych.

Zakres podmiotowy kontroli: kontrolami objęto 54 przedsiębiorców, w tym:

- 21 placówek detalicznych,
- 14 placówek detalicznych wielkopowierzchniowych,

- 19 sprzedawców hurtowych³.

Zakres przedmiotowy kontroli: łącznie skontrolowano 192 wyroby.

Wyniki kontroli: ogółem zakwestionowano 91 wyrobów (47,4 % skontrolowanych).

M.in. wykryto następujące niezgodności formalne:

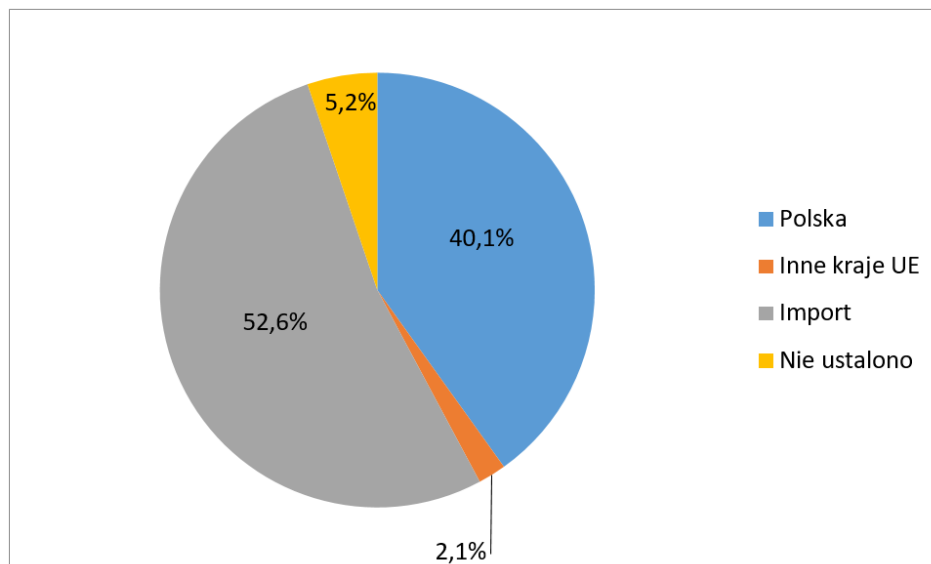
- brak nazwy producenta lub importera (51 przypadków),
- brak lub niepełne informacje warunkujące bezpieczeństwo użytkowania sprzętu (w 16 przypadkach brak, zaś niepełne informacje wykryto w 40 przypadkach),
- brak (14 przypadków) lub źle sporządzona deklaracja zgodności (14 przypadków),

1 Dz. U. poz. 806, dalej: rozporządzenie MR

2 Dz. U. z 2019 r., poz. 544; dalej także: uosozinr

3 Do sprzedawców hurtowych zaliczono również producentów i importerów prowadzących sprzedaż hurtową

Wykres 1. Pochodzenie skontrolowanych wyrobów



Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej.

- brak numeru typu, serii, partii lub innej informacji umożliwiającej jego identyfikację (11 przypadków).

Natomiast oznakowanie CE, potwierdzające domniemanie zgodności z wymaganiami, było niezgodnie ze wzorem jedynie w 4 przypadkach. Odnotowano także 12 przypadków braku oznakowania CE.

W trakcie kontroli Wojewódzkie Inspektoraty Inspekcji Handlowej pobrały do badań laboratoryjnych 10 opraw oświetleniowych. W 6 przypadkach wyniki były negatywne, w 4 badania nie zostały zakończone do dnia sporządzenia informacji. Badania laboratoryjne wykazały następujące niezgodności:

- zastosowanie nieprawidłowej obciążki nie spełnia swojej roli,
- nieodpowiednie przepusty,
- brak zabezpieczenia przewodów przed uszkodzeniem,
- niewłaściwa izolacja,
- nieodpowiedni przekrój żył,
- brak odporności na temperaturę.

Działania Inspekcji Handlowej: w przypadku niezgodności o charakterze formalnym, które można łatwo wyeliminować,

inspektorzy Inspekcji Handlowej występowali do przedsiębiorców, odpowiedzialnych za wprowadzenie wyrobów do obrotu, z wnioskiem o podjęcie dobrowolnych działań naprawczych⁴. Łącznie podjęto 39 dobrowolnych działań naprawczych (szczegółowe informacje dostępne są w wojewódzkich inspektoratach Inspekcji Handlowej). Wydano 14 decyzji zakazujących udostępniania wyrobu⁵ w związku ze stwierdzeniem, że wyrób nie spełnia wymagań lub stwarza zagrożenie.

Działania UOKiK: wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej przekazali Prezesowi UOKiK akta kontroli dotyczące 31 wyrobów w celu wszczęcia postępowań administracyjnych. Trwa analiza akt.

Wnioski: W większości przypadków (71,4% zakwestionowanych opraw oświetleniowych) stwierdzono niezgodności formalne. Oznacza to, że przedsiębiorcy w tym segmencie rynku nie przykładają należytej staranności co do spełniania wymagań formalnych. Być może nadal ich świadomość odnośnie obowiązujących przepisów jest niska i należałoby ją zwiększać poprzez kampanie informacyjne (np. wystąpienia podczas konferencji organizowanych przez organizacje branżowe). Natomiast niezgodności konstrukcyjne stwierdzono w 35 przypadkach (38,5% zakwestionowanych wyrobów). Wysoki odsetek nieprawidłowości w tej grupie wyrobów wydaje się uzasadniać prowadzenie regularnych działań kontrolnych.

⁴ Art. 75 ust. 3 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 roku o systemach zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. z 2019 r. poz.; dalej: uosozinr)

⁵ Na podstawie art. 75 ust. 1 uosozinr, organ może zakazać udostępniania wyrobu, który stwarza poważne zagrożenie na 3 miesiące. Prezes UOKiK może przedłużyć okres obowiązywania zakazu do czasu zakończenia postępowania (art. 78 uosozinr).

PORADY DLA KONSUMENTÓW

W wielu przypadkach, nie dysponując specjalistyczną wiedzą techniczną i przyrządami pomiarowymi, nie można jednoznacznie stwierdzić, czy zastosowane w interesującym nas sprzęcie rozwiązania zapewniają użytkownikowi bezpieczeństwo. Przede wszystkim kierując się rozsądkiem należy uważnie obejrzeć urządzenie przed zakupem, gdyż niektóre wady można dostrzec „gołym okiem”. Dokładne oględziny umożliwią, jeśli nie stwierdzenie, czy oceniany przez nas wyrób jest na pewno bezpieczny (precyzyjna ocena możliwa jest często jedynie w laboratorium), to co najmniej zorientowanie się co do stosunku producenta do obowiązujących przepisów.

W pierwszej kolejności zwróćmy uwagę na to czy na wyrobie znajduje się znak CE o poniższych kształtach:



Znak ten pozwala domniemywać zgodność danego wyrobu lub procesu jego wytwarzania z zasadniczymi wymaganiami. Brak znaku na urządzeniach elektrycznych oznacza brak przeprowadzenia przez producenta właściwej procedury oceny zgodności wyrobu z tzw. normami zharmonizowanymi.

Sprzęt elektryczny, w tym oprawy oświetleniowe, powinien być oznakowany danymi, które umożliwiają identyfikację przedsiębiorcy odpowiedzialnego za wprowadzenie produktu na polski rynek – jego nazwą i adresem. Na wyrobie powinny się też znaleźć oznaczenia umożliwiające dokładną i jednoznaczną jego identyfikację: głównie nazwa produktu, model lub określenie typu oraz podstawowe informacje, których znajomość i przestrzeganie są warunkiem bezpieczeństwa podczas użytkowania tego sprzętu, takie jak napięcie zasilania, klasa ochronności. W przypadku braku możliwości zamieszczenia informacji na sprzęcie elektrycznym, powinny one być podane w instrukcji obsługi, świadectwie gwarancyjnym lub w dokumentacji dołączonej do sprzętu.

Kolejnym ważnym elementem wymagającym sprawdzenia jest materiał, z którego wykonano urządzenie. Sprawdźmy, czy na obudowie nie ma pęknięć, wgnieceń czy innych uszkodzeń, czy obudowa nie jest luźna, czy starannie ją zamontowano. Istotne jest mocowanie przewodów, przełączników itp. – nie powinny być one luźne lub źle dopasowane.

Opracowanie:

Departament Nadzoru Rynku

Wydział Monitorowania Systemu Nadzoru Rynku